

**BUDAPEST FŐVÁROS II. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT**

1027 Budapest, Horvát utca 2-12., telefon: 225-7956

email: csgyk@csgyk02.hu, KRID azonosító: 351792149, Hivatali kapu: ICSALAD

ÉVES SZAKMAI TANÁCSKOZÁS 2026. - EMLÉKEZTETŐ

Helyszín: Marczibányi Téri Művelődési Központ

1022 Budapest, Marczibányi tér 5/A.

Időpont: 2026. február 24. 10:00 – 13:00

VÁLÁS MEGOLDÁSFÓKUSSZAL

Jelen vannak: Jelenléti ív szerint

Hábencius Judit intézményvezető köszöntötte a megjelenteket és elmondta, hogy az éves szakmai tanácskozás témája nagyon fontos, hiszen a válások száma nemzetközi és hazai szinten emelkedő tendenciát mutat, ami a II. kerületi Család és Gyermekjóléti Központban is tapasztalható. A válás minden jelzőrendszeri tagot érint, ezért fontosnak tartja a szakemberekkel történő közös gondolkodást, a közös irányvonalak meghatározását. Ezután átadta a szót *Órsi Gergely* polgármester úrnak.

Órsi Gergely, Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat polgármestere köszöntötte a megjelenteket, megnyitotta az éves Szakmai Tanácskozást. Elmondta, hogy a Szakmai Tanácskozás témájával kapcsolatban egyszerre érez örömet és szomorúságot. Egyrészt szomorú, mert a válással kapcsolatban nehéz a hatékony segítségnyújtás, másrészt örömmel tölti el, hogy a családok irányából egyre több segítségkérés érkezik. Manapság sajnos a válások során nem a gyermek érdekei és a békés lezárás a cél, hanem az egyéni igazságérzet érvényesítése. Napjainkban a családtámogatások tekintetében főleg a többgyermekes családokra kerül a hangsúly, az egyedül élő szülőkre kevésbé, pedig nagyon fontos lenne nagyobb támogatásban részesíteni azokat a szülőket, akik egyedül maradnak a gyermekeikkel. A válással kapcsolatos közös gondolkodás fontosságára hívta fel a figyelmet, kihangsúlyozva azt, hogy ez a fajta közös gondolkodás tudja megteremteni a hasznos segítségnyújtás feltételét. Megköszönte a megjelenteknek a Szakmai Tanácskozás idején a témájával kapcsolatos érdeklődést, és azokat a konkrét javaslatokat, amelyek a tanácskozás ideje alatt érkezni fognak.

Vincze Andrea: Mit lát az észlelő- és jelzőrendszer?

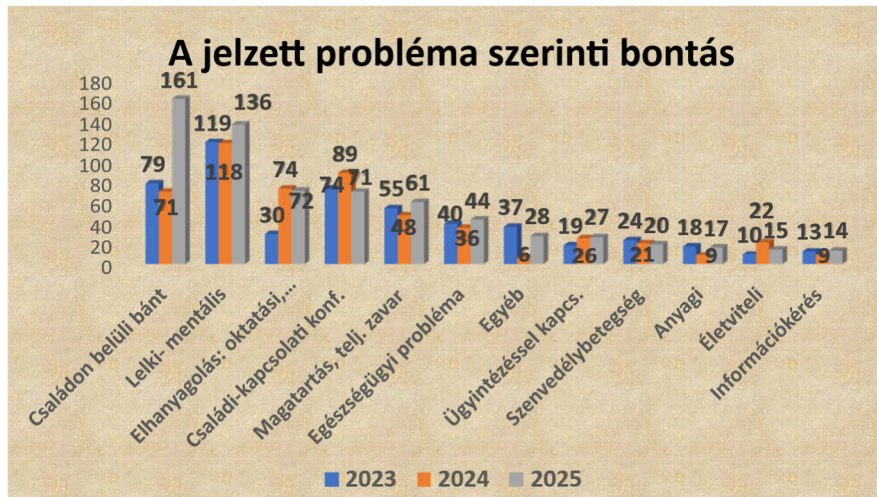
Vincze Andrea ismertette a jelzőrendszer tagjait, azaz elmondta, hogy közéjük tartozik minden olyan szakember, aki gyermekkel és / vagy felnőttel foglalkozik. Kihangsúlyozta, hogy nagyon fontos tudni, a jelzés nem egy feljelentés, hanem segítségkérés, melynek célja a megelőzés és a támogatás. Tapasztalatokat és adatokat tartalmaz, zártan kezelendő jelzésnél pedig a jogszabály biztosítja a jelzést tevő személy adatvédelmét. Az elmúlt években a jelzések számát tekintve 2022 óta másfélszeres növekedés tapasztalható. Ennek egyik oka a 2024-es jogszabályváltozás, ami szigorította a jelzések elmulasztásának következményét.

A jelzések forrását tekintve első helyen a rendőrség szerepel, őket követik a köznevelési intézmények, majd az önkormányzat-jegyző, negyedik helyen pedig az egészségügyi szolgáltatók állnak.

A jelzett probléma szerinti bontás tekintetében 2025-ben a családon belüli bántalmazás a leggyakoribb, de fontos kihangsúlyozni, hogy nem csak a fizikai, hanem a lelki bántalmazás is ide tartozik. A második helyen a lelki-mentális problémákról érkező jelzések állnak. Mind a felnőttek, mind a gyermekek esetében romló tendencia érzékelhető ezen a területen. Gyermekek esetében egyre fiatalabb korban és egyre több gyermek esetében jelenik meg szorongás és depresszió. A harmadik helyen az oktatási, nevelési elhanyagolás áll, ami zömében az igazolatlan hiányzásokat takarja, de nem csak azt.

Az elmúlt éveket figyelembe véve elmondható, hogy két év alatt majdnem kétszer annyi családdal kerültek kapcsolatba a Család- és Gyermejkölési Központ szakmai egységének munkatársai. Az esetek több mint feléből lesz alapellátás, aminek szintén megugrott a száma az elmúlt években, és 15 % esetében kerül sor a központ szakmai egység felé továbbításra hatósági intézkedés miatt.

A Központ által hatósági intézkedésre tett javaslatok tekintetében a védelembe vételi javaslatok száma volt a legmagasabb, ezt követte az ideiglenes hatályú elhelyezés (6 db), majd pedig a nevelésbe vételre (5 db) tett javaslat. Ezekkel az adatokkal kapcsolatban fontos ismerni a fogalmakat. Védelembe vétel olyan hatósági intézkedés, ahol a gyermek nem kerül ki a családból, de a gyámügyi osztály határozat formájában feladatokat és / vagy viselkedési szabályokat ír elő a szülőknek és / vagy a gyermeknek. Ideiglenes hatályú elhelyezés esetében a körülmények a gyermek azonnali kiemelését és elhelyezését indokolják. 30 nappal szólnak. Ez alatt az idő alatt meg kell vizsgálni a körülményeket, és törekedni kell a veszélyeztető körülmények megszüntetésére. A nevelésbe vétel pedig a gyermek tartós elhelyezését jelenti. A jelzésekkel kapcsolatban fontos tudni, hogy minden olyan esetet jelezni kell, ahol elhanyagolás, bántalmazás (lelki, fizikai, szexuális), veszélyeztető körülmény áll fenn.

A Központ által hatósági intézkedésekre tett javaslatok megoszlása 2025

Az észlelő- és jelzőrendszer kihívásai között szerepel számos olyan kérdés, mely a jelző fél bizonytalanságát tükrözi. Sok esetben felmerül, vajon az illető jót tesz-e a jelzéssel. Erre válaszként elmondható, ha jelez, akkor van esély a változásra, ha nem jelez, akkor biztosan nem változik semmi. Többféleképpen lehet jelezni: a Család- és Gyerekjóléti Központ honlapján (<https://www.csogyk02.hu/>) megtalálható jelzőlapon, telefonon (ez esetben a következő napokban írásban is meg kell küldeni a jelzést), illetve e-mailben vagy személyesen. Fontos kihangsúlyozni, hogy a jelzés elküldése után nem egyből tapasztalható a változás, hiszen először fel kell építeni a kapcsolatot és a bizalmat, ez egy hosszú folyamat, nehezítő tényezőként pedig a családok felől a bizalmatlanság is megjelenik.

Gyakran felmerül a kérdés, hogy miért nem érkezik információ a jelzéssel kapcsolatos előrelépésekről. Ez azért tapasztalható, mert a növekvő esetszám miatt nagyon le vannak terhelve a családsegítők, akik állandó időhiánnyal küzdenek. Az esetkonferenciák jó lehetőséget nyújtanak az esettel kapcsolatos tájékozódásra, illetve a kollégákkal fel lehet venni a kapcsolatot például telefonon.

Fontos megemlíteni a kompetenciahatárok betartását. Ha a kompetenciahatárainkon túli feladatokat vállalunk magunkra, akkor elinfláljuk az energiáinkat, a saját feladatainkra nem jut elég idő. Ez egyenes út a kiegészítéshez. Fontos, hogy vigyázzunk magunkra.

Sok esetben megjelenik a haragtól / megtorlástól való félelem. Ha a jelzést tevő komolyan fél a lehetséges megtorlástól, akkor azt tudom javasolni, hogy kérje az adatai zártan kezelését. Ebben az esetben a jelzést tevő minden olyan adata, amiből következtetni lehet a személyére, zártan lesz kezelve. Ezekben az esetekben hasznos, ha a jelzés szövege is úgy van megfogalmazva, hogy abból ne lehessen következtetni a jelzést tevő kilétére. Ha a jelzés nem zártan kezelendő, akkor a jelzést tevő és a szülők között megváltozhat a viszony, mert a szülő a jelzés megküldését negatívan értékeli. Ezekben az esetekben hasznos lehet, ha a szakember le tud ülni a szülővel és el tudja mondani neki, hogy ezeket a nehézségeket érzékeli, ezek túlmutatnak az ő kompetenciahatárán, ezért segítséget kér a Család- és Gyermekjóléti Központtól, hogy a probléma megoldódjon.

Továbbá az is fel szokott merülni, hogy az adatvédelem miatt nem merik elküldeni a jelzést. A jelzésekben szereplő személyes adatok megküldésére a Gyvt. (1997. évi XXXI. törvény) ad felhatalmazást. Ha a jelzésekkel kapcsolatban bizonytalanság vagy dilemma állna fenn,

akkor nyugodtan fordulhatnak az óvodai és iskolai szociális segítőkhez, szakmai vezetőkhez, intézményvezetőkhez és a jelzőrendszeri felelőshöz.

A 2025-ös évben 9 alkalommal került sor szakmaközi megbeszélésre és két intézménylátogatás is megvalósult, 22 alkalommal tartott a Család- és Gyermekjóléti Központ esetkonferenciát, 6 alkalommal esetmegbeszélőt, és számtalan esetkonzultáció segítette a munkát.

Végezetül Vincze Andrea elmondta, hogy a 2026-os tervek között szerepel egy „*Gyakran Ismételt Kérdések*” dokumentum összeállítása, ami a jelzőrendszeri tagoktól érkező kérdésekre ad majd választ, amely elérhető lesz majd a Család- és Gyermekjóléti Központ honlapján, és folyamatosan bővítésre kerül majd. Ezzel kapcsolatban továbbra is várja a felmerülő kérdéseket.

Év elején megalakult a kerületi jelzőrendszeri munkacsoport, akik már több fejlesztési ötlettel álltak elő, ezek közül hármat tüntetett fel: tájékoztató készítése az ellátórendszeréről, a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásairól, valamint a jó gyakorlatok bemutatásának lehetőségei. A jelzőrendszeri tagoktól bekért gyermekvédelmi beszámolókból is sok hasznos felvetés volt. Ebből is csak párat mutatott be: az iskolába készülő gyermekek segítése kapcsán egy szakmaközi megbeszélés, a gyermekkori szorongás témakörében egy szakmai tudásbővítő alkalom, tájékoztatás a korai fejlesztés kapcsán, valamint szintén tudásbővítés a gondnokság alá helyezés folyamatával kapcsolatosan.

Vincze Andrea megköszönte a figyelmet, átadta a szót Bogár Zsuzsa szakpszichológus, családterapeutának, aki a „Válás és mozaikcsalád - Tévhitek és jó gyakorlatok” című előadással készült a 2026-os Települési Tanácskozásra.

Bogár Zsuzsa: Válás és mozaikcsalád - Tévhitek és jó gyakorlatok

Bogár Zsuzsa 2017-ben alapította meg a Mozaikcsalád Központot azzal a céllal, hogy támogassa a válással érintett családokat. Napjainkban sok esetben tapasztalható a válással kapcsolatos félelem, tabusított témaként van kezelve, kevés információ van azzal kapcsolatban, hogyan kell jól válni. Ezek a tényezők hozzájárulnak ahhoz, hogy sokan benne maradnak egy diszfunkcionálisan működő kapcsolatban, sok esetben ezt teszik azért, hogy a gyermekeknek jó legyen, közben pedig egy rossz párkapcsolati mintát mutatnak, ahol a család alapja instabillá válik, a szülők szorongóvá és feszültté válnak, ami hatással van a gyermekekre is.

Tévhitek a jó válásról:

- közös programok
- „egy család vagyunk” illúziójának a fenntartása

Következményei:

- újraegyesítési fantáziák a gyerekeknél
- nehezített érzelmi leválás egymásról
- nehezített továbblépés új párkapcsolatba
- nincs esély mozaikcsaládra
- családhatárok összerosódása

Hogyan lehet jól válni?

Nagyon fontos, hogy először a szülő stabilizálja magát, forduljon szakemberhez, utána tud megfelelő segítséget keresni/nyújtani a gyermekének. Ha a szülő nincs jól, akkor a gyermek sincs jól. A „jó” szülő felelősen tud dönteni a gyermek helyzetéről, ehhez viszont arra van szükség, hogy a felnőtt is jól legyen. A szabályok, keretek által nyújtott biztonságra a válási krízisben van a legnagyobb szükség.

A jó válás során figyelembe kell venni a gyermek öt alapvető érzelmi szükségletét:

- biztonságos kötődés, szeretet
- autonómia, kompetencia
- érzelmek, szükségletek kifejezése
- spontaneitás, játék
- határok, önkontroll

Szinte minden családnál felmerül az a kérdés, hogy mindenképp sérül-e a gyermek a válásnál? Ennek oka, hogy a válás egyfajta változás, ami az új helyzettől való félelmet eredményezi, illetve veszteséggel jár, ami a fájdalom érzését hozza felszínre.

A „sérülés” mértékét meghatározza:

- a szülők közötti kommunikáció
- szülők lelkiállapota
- szülők korábbi traumái
- szülők veszteség feldolgozása

- szülők megküzdése
- szülők interpretációja
- ahogyan kommunikálják a gyermek felé a válás tényét

A válás krízis vagy trauma?

Válás során krízisen megy át a család, ami sok félelemmel és negatív érzéssel jár, de ha megvizsgáljuk a krízis szó jelentését, láthatjuk a pozitív töltetét is, hiszen benne van a fejlődés lehetősége.

Krízis: görög szó, jelentése: fordulat

Ellenben a trauma szó hoz magával egy „minden elveszett” érzést, amiből nincs kiút, kialakul egy negatív énkép önmagáról és a világról, ami elhúzódó tünetekhez vezethet.

Milyen a jó válás szülői szemmel?

Akkor jön létre, ha megtörténik:

- a veszteség feldolgozása
- az érzelmi leválás a volt párról
- a megfelelő kapcsolattartásról szóló megegyezés
- az egyszülős család határainak kialakítása

Mitől lesz család a mozaikcsalád?

- szerepek
- szabályok
- rituálék
- közös élmények
- határok
- stabil párkapcsolat

Ahhoz, hogy jól működhessen egy mozaikcsalád, fontos, hogy a két felnőtt „új házat/alapokat” építsen, ne „foltozott ház” legyen. Szükséges az új családtagok megnevezése, erre az utóbbi időben egy új kifejezés alakult ki: a **mozaikszülő**. Fontos a határok meghúzása és tisztázása azzal kapcsolatban is, hogy az elvált fél helye és szerepe hogyan változzon a válás után.

Gyakran tapasztalható, hogy a szülő azt érzi, a gyermek az új családtagra haragszik, közben pedig a valós helyzetben arról van szó, hogy a gyerek érzi a szülő feszültségét, amikor az új partnert bemutatja, és emiatt azt érzi, hogy az új partner jelenléte okozza a szülőben a frusztrációt. Fontos, hogy a mozaikszülő is bekapcsolódhasson a nevelésbe, ezzel elkerülhető az az érzés, hogy ő csak egy külső szemlélőként van jelen a család életében. Ezért szükséges a közösen kialakított szabályrendszer és a közös fegyelmezési eszközök tisztázása.

Miért jó mozaikcsaládban élni?

- összetartozás érzés, biztonság
- több szeretetforrás
- csökken a parentifikáció esélye
- minta a változásra, a krízisből való kiútra
- nyitottabb, rugalmasabb gyerek

- nagyobb szociális háló

Ezután Bogár Zsuzsa egy résztvevő által feltett kérdésre válaszolt:

A szülői elidegenítés esetén mit lehet tenni?

Elidegenítés áldozatának egy rendszerben kell gondolkozni. A legfontosabb, hogy a szülő ebben a helyzetben stabilizálja magát annyira, hogy ne haraggal és indulattal válaszoljon a másik félnek. Ebben a helyzetben az egyik fél nehéz érzésekkel reagál a gyerekekre és a szülő társra, ami hatással van az új mozaikcsaládra.

Végül megköszönte a figyelmet, reméli, hogy hasznos előadással tudott hozzájárulni az éves Szakmai Tanácskozás témájához.

Az előadás után workshop keretein belül dolgozhattak tovább a résztvevők.

Workshop témák:

1.) A gyermek és a külön élő szülő közötti kapcsolattartás intézményesített keretei: A kapcsolattartás jogi szabályozása, elméleti, gyakorlati kérdései

A csoport vezetői a jogszabályi háttérrel és az esetek közötti különbségeket kitalált, mindenki számára érthető példákon keresztül érzékeltették. A feladat során a különböző szakterületekről érkező résztvevők könnyen tudtak kapcsolódni, és válaszokat kaptak a témával kapcsolatos kérdéseikre.

2.) Kiút – szakmai kompetenciák és dilemmái A mentálhigiénés csoport workshopjának témája: A jelzőrendszeri tagok nehézségeinek és szerepének átgondolása a válással érintett családokkal kapcsolatban

A közös munka során több nézőpontot jelenítettek meg. A résztvevők 3 kiscsoportban dolgozták fel, hogy milyen érzések, gondolatok jelennek meg a válás során a szülőknél, a gyermekekben és a szakemberekben, majd közösen vitatták meg a legfontosabb megéleléseket. A munka során kiviláglott, hogy a határterületeken nehézségek tapasztalhatóak, így nagyon fontos a szoros együttműködés.

3.) Külön élnek, együtt nevelnek – Hogyan segíthet az óvoda/iskola ilyen helyzetekben?

Közös beszélgetés, gondolkodás a lehetőségekről, jó gyakorlatokról

Sok eltérő szakterületről érkeztek ebbe a csoportba is. Szintén kiscsoportos bontásban igyekeztek feldolgozni a témát. A kompetenciahatárok és a bizalom kérdése nagy hangsúlyt kapott itt is.

4.) Szükségletek vs. valós lehetőségek: A családsegítők és eszménymentes munkájának keretei, valamint a mediáció, mint támogatási forma a válás során

Ebben a csoportban zömmel a védőnők vettek részt. A feladatok során az egyes esetek súlyosságának megítélés, a kompetenciahatárok felismerése került a fókuszba; valamint arról gondolkodtak közösen, hogy mely eseteket lehetne bevinni a mediációba. Ebben a csoportban is hangsúlyosan jelent meg a szakmák közötti szoros együttműködés fontossága.

A workshopok után pedig egy zárókör következett, ahol a kiscsoportok észrevételeinek, javaslatainak rövid összefoglalója hangzott el.

Karádi Anita óvodai és iskolai szociális segítő és kapcsolatügyeleti koordinátor *a szülő-gyermek közötti kapcsolattartás csoport* tapasztalatait osztotta meg. A csoportmunka során főleg az elméletre fókuszáltak, amihez gyakorlati szempontok is társultak. Anda Péter adatvédelmi tisztviselő segített eseteket kreálni, ahol gyakorlatban is megvizsgálták a különböző helyzeteket. A gyakorlatba minden tudást beleadtak a résztvevők, könnyen be lehetett vonódni ezekbe a helyzetekbe. Hasznos és értékes időt töltöttek el együtt, a végtelenségig lehetett volna beszélni erről a témáról.

Ezután **Retek Diána** mentálhigiénés koordinátor rövid összefoglalója következett a *mentálhigiénés csoport* munkájáról. A workshop folyamán beszéltek arról, hogy milyen nehézségekkel kell megküzdeni a szakembereknek, hogyan lehet jól segíteni és mik a kompetenciahatárok. Visszaült Bogár Zsuzsa szakpszichológus előadására, ahol szintén elhangzott a válás során a tényekre hivatkozás fontossága, és az, hogy kerülni kell a játszmákba való bekapcsolódást. Fontos a szakemberek összefogása, ez segítheti elő a hatékony közös munkát, ehhez szükségesek a szakmai teamek, hogy megfelelő párbeszéd legyen a segítők között.

Ezt követően **dr. Mátrai Márta** óvodai és iskolai szociális segítő foglalta össze a *külön élnek együtt nevelnek* workshop tapasztalatait. A csoport egyetértett abban, hogy sok erőforrás van a jelzőrendszeri tagokban. Igazi érték, amikor a gyermekekért ezeket az erőforrásokat összerendezik, és közösen tudnak támogatást adni a családoknak. A legfontosabb feladat, hogy bízni kell a családokban.

Végezetül **Bognár Zsuzsa**, a Központ szakmai vezetője foglalta össze *a családsegítők és esetmenedzserek munkájának kereteit, valamint a mediációs workshop* tapasztalatait. A családok szempontjából kevés probléma orvosolható a jelzőrendszeri tagok számára saját erőből, sok esetben szükség van a családsegítő bevonására. Ha még ez is kevésnek bizonyul, akkor speciális szakterület vagy hatóság bevonásával szükséges rendezni az ügyet. Az egyes, családot körülvevő szakterületek között szoros együttműködésre van szükség, ez biztonságot ad a segítőknek.

A mediációt bátran ajánlani tudják elakadás esetén, akár szakemberek / intézmények között is, hiszen az elmergesedés előtt még segíthet mederben tartani a problémákat. A Család- és Gyermekjóléti Központ honlapján lehet tájékozódni a mediációs lehetőségekről.

Az éves szakmai tanácskozás végén Hábencius Judit intézményvezető megköszönte a figyelmet, reméli, hogy sok kérdésre választ kaptak a megjelentek. Elmondta, hogy az előadók prezentációja megtalálható lesz a honlapon, valamint készül a GYIK (Gyakran Ismételt Kérdések) menüpont is, ami folyamatosan bővítésre kerül, így várják a kérdéseket is, amik folyamatosan küldhetőek. Felajánlasként elmondta, hogy a konferencián elhangzott témákat szívesen elviszik az intézményekbe, szakmai rendezvényekre, illetve szívesen fogadja az ilyen jellegű megkereséseket is. Kihangsúlyozta, hogy nagyon fontosnak tartja az együttműködést, éppen ezért a szakmaközi összejöveteleken is az a cél, hogy olyan témák kerüljenek a középpontba, amire nagy az érdeklődés.